

A várkonyi Szent Jakab-templom

2010 május 07. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen

ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Egyes történelembúvárok szerint a sok helyütt el?forduló Várkony helynév ?si avar településeket jelöl, amelyek túlélték a magyarok honfoglalását is. Olvasatukban a szó jelentése: „várkun”. Nem árt óvatosnak lennünk az ilyesfajta, manapság divatos etimologizálásokkal és id?játékokkal. Hazai bejegyzett hunjaink épp a minap emlékeztek meg a 907. évi pozsonyi ütközetben a bajorok ellen kivívott gy?zelmükr?l…
Maradjunk a tényeknél. A csallóközi Várkony falu Pozsonytól negyven kilométerre keletre fekszik, színmagyar falvak csoportjában. 1940-ben egyesítették a szomszédos Nyékkel – ez egyik honfoglaló nemzetségünk neve. A mintegy ezerlelkes község hivatalos neve 1948 óta: Vrakún. Az él?vizekkel, buján zöldell? csatornákkal és a régi Duna holtágával körülfolyt település 1260-ban Warkun, 1284-ben Warkon alakban szerepel írásban, ekkor a német eredet? Gut-Keled nemzetségbeli Omodé ispáné, aki a tatárok elleni vitézségével érdemelte ki IV. Béla királytól a b?si és várkonyi birtokot. (Az Amadék kései leszármazottja az 1704-t?l 1764-ig élt báró Amade László költ?-zeneszerz?.)
A Pázmány Péter érseksége alatt készült egyházmegyei összeírás adatai szerint a falu plébániája már 1308-ban fennállott. A kisebb magaslat tetején álló, keletelt, nyugati tornyos templom a XIV. században épült. Sokszögzáródású szentélyének mélyen ül?, csúcsíves ablakai magasságuk arányában felt?n?en keskenyek, hármas lóheremérm?vük az Anjou-kori gótikára jellemz?. Boltozatának k?bordái, faragott zárókövei is az 1300-as évek derekán készülhettek, a szentély északi falában látható díszes szentségtartó fülke – eredeti kovácsolt vasrácsával – azonban már a következ? évszázad második feléb?l való.
A csallóközi téglatemplomok közt kivételesen kváderkövekb?l készített épület a sziget legnagyobb egyházai közé tartozik: hajójának hossza tizenhat, szélessége kilenc, a szentély hét és fél méter hosszú. Négyszöglet? tornya a legtermetesebb a környéken. A múlt heti számunkban bemutatott Csütörtökhelyhez hasonlóan Várkony is városként szerepel a középkori okiratokban, f?esperesség székhelye is, így templomának felt?n? méretei mellett az sem lehet véletlen, hogy véd?szentje szintén Szent Jakab apostol. Jakab havának utolsó napján így újra tiszteleghetünk a compostelai kegyhely és Európa egyik patrónusa el?tt.
Ipolyi Arnold 1858. évi ittjártakor még látta és leírta a templom küls? déli oldalán Szent Kristóf „kolosszális festvény maradványát”, amely az egész falat beborította. Az úton járók és zarándokok védelmez?jének képmása azóta elt?nt az újabb vakolat alatt. A közeli Szent István téren 1896-ban emeltek kegyszobrot, a 2000. évi millenniumkor Szent István-emlékm?vet a várkonyiak. A plébániaházzal szemközt 1805-ben készült klasszicista kálváriakompozíció, az út túlsó felén pedig különösen szép romantikus k?szobor vonja magára figyelmünket: az utóbbi Árpád-házi Szent Erzsébet rózsacsodáját örökítette meg.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló